

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/67/2012
Identifikačné číslo spisu:	4012200678
Dátum vydania rozhodnutia:	13.02.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:4012200678.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a z členov JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Petra Paludu v právnej veci navrhovateľky: V. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sd/189/2012-23 zo dňa 14.08.2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sd/189/2012-23 zo dňa 14. augusta 2012 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 16. apríla 2012 z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.
Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

Napadnutým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX zo dňa 16.04.2012 odporkyňa podľa § 73, § 112 ods. 4 a 6 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), znížila navrhovateľke sumu invalidného dôchodku od 22.05.2012 na 260,20 Eur mesačne. V odôvodnení uviedla, že pokles schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť od 19.03.2012 je 60 %. Ďalej uviedla, že navrhovateľkin dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav a pokles schopností vykonávať zárobkovú činnosť bol posúdený posudkovým lekárom a výsledok jeho posúdenia je uvedený v lekárskej správe zo dňa 19.03.2012.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

Proti rozhodnutiu odporkyne podala navrhovateľka včas opravný prostriedok. Krajský súd v Nitre preskúmal napadnuté rozhodnutie a konanie, ktoré mu predchádzalo a rozsudkom č. k. 19Sd/189/2012-23 zo dňa 14.08.2012 rozhodnutie odporkyne podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky

súdny poriadok, v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“), potvrdil. V odôvodnení uviedol, že na základe kontrolnej lekárskej prehliadky na účely invalidného dôchodku mali posudkoví lekári sociálneho poistenia za preukázané, že najťažšia choroba navrhovateľky, pre ktorú bola uznaná v roku 2005 za invalidnú dôchodkyňu a ktorá v tom čase zakladala 80 % mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, je 7 rokov v remisii. Z tohto dôvodu napriek pridruženým ochoreniam a pochybeniu lekárov, čo potvrdil aj Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, sa znížila percentuálna miera pre rozhodujúce zdravotné postihnutie na 50 % dňom posúdenia zdravotného stavu navrhovateľky u posudkovej lekárky - od 19. 03. 2012. Zo zákona možných 45 až 50 % bola navrhovateľke priznaná maximálna 50 % miera, ktorú o zo zákona možných 10 % posudkoví lekári sociálneho poistenia v súlade s § 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení zvýšili pre jednu z chorôb navrhovateľky.

Ďalej krajský súd uviedol, že navrhovateľka ani na súdnom pojednávaní nepredložila žiadnu lekársku správu, ktorou by preukázala zhoršenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia od 24.07.2012 do termínu súdneho pojednávania, t. j. od posledného posúdenia jej zdravotného stavu posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Z vykonaného dokazovania tak vyplynulo, že posudkoví lekári sociálneho poistenia postupovali zákonne.

III.

Odvolanie navrhovateľky a vyjadrenie odporkyne

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka včas odvolanie. Uviedla, že sa cíti poškodená zdravotne, fyzicky, psychicky, duševne, finančne, aj pracovne, pričom jej situáciu spôsobili lekári, keď ju zdravotne poškodili, čo sa potvrdilo aj šetrením Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Z ťažkej liečby (chemoterapia a rádioterapia) sa navrhovateľke pridružili aj ostatné choroby, je unavená, zadychčaná aj pri malej námahe, máva depresie, veľmi sa potí, cíti úzkosť, v noci nespí, má osteoporózu, trpnu jej prsty na rukách - má upchaté kanáliky, v nohách má kŕče, hlava sa jej točí, máva závrate, bez užívania liekov má vysoký cholesterol, býva jej na vracanie a občas aj zvracia, máva ťažobu, netráva jej, trpí častým grganím, celý žalúdok má opakovanými operáciami dokazený, musí držať prísnu individuálnu diétu, má problémy so štítnou žľazou, so zníženou imunitou, svrbenie a sčervenanie viečok a pridružila sa jej aj sklerodermia, z ktorej má intenzívne svrbenie kože a mala aj hnisavé ložisko pod zubami. Navrhovateľka uviedla, že užíva množstvo liekov, čo pre jej organizmus predstavuje veľkú záťaž a spolu s prísnou diétou tiež veľkú finančnú záťaž.

Navrhovateľka ďalej podotkla, že je rozvedená, žije sama a živí študujúcu dcéru, ktorú čakajú ešte 3 roky vysokoškolského štúdia, pričom výživné dostáva iba 67 Eur a býva v meste, kde nie je možnosť získať primeranú prácu k jej vzdelaniu na čiastočný úväzok.

V závere odvolania navrhovateľka uviedla, že žiada, aby bola naďalej uznaná za invalidnú dôchodkyňu s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 80 %, t.j. za invalidnú dôchodkyňu v plnej výške.

Odporkyňa sa k podanému odvolaniu nevyjadřila.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p. preskúmavajú sudy v správnom súdnictve na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 250i O. s. p. je pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

Podľa tretej hlavy piatej časti O. s. p. sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom

rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O. s. p.) a ide o rozsudok, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O. s. p. v spojení s § 250s O. s. p.), dospel jednomyselne k záveru, že odvolaniu navrhovateľky treba priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p. v spojení s § 250l ods. 2 O. s. p.

Podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení je poistenec invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. (§ 71 ods. 2 zákona o sociálnom poistení)

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu. (§ 71 ods. 3 zákona o sociálnom poistení)

Podľa § 71 ods. 4 zákona o sociálnom poistení sa pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť posudzuje na základe

- a) lekárskeho správneho a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a
- b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Podľa § 112 ods. 4 zákona o sociálnom poistení sa výplata dávky zastaví, uvoľní alebo sa dávka vypláca v nižšej sume alebo vo vyššej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu dávky.

Podľa § 47 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok), v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), musí rozhodnutie obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní (rozklade). Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v plnom rozsahu.

Podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku správny orgán v odôvodnení rozhodnutia uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Odôvodnenie, ako dôležitá časť rozhodnutia, plní niekoľko funkcií. Predovšetkým má presvedčiť účastníkov o správnosti postupu správneho orgánu a o zákonitosti jeho rozhodnutia, čím sa naplňa jedno zo základných pravidiel konania, ktorým je posilňovanie dôvery občanov v správnosť rozhodovania, aby prijaté rozhodnutia viedli k dobrovoľnému plneniu povinností. Ďalšou funkciou je kontrolná funkcia tých orgánov, ktoré budú rozhodnutie prípadne preskúmať. Navyše presvedčivé odôvodnenie môže zamedziť zbytočnému uplatňovaniu opravných prostriedkov.

V zmysle § 47 ods. 3 Správneho poriadku musí byť z odôvodnenia rozhodnutia zrejmé, prečo správny orgán považuje námietky účastníka za bezdôvodné, mylné alebo vyvrátené, ktoré skutočnosti vzal za

podklad svojho rozhodnutia, prečo považuje skutočnosti predložené účastníkom za nerozhodné, nesprávne alebo inými riadne vykonanými dôkazmi za vyvrátené, podľa ktorej normy rozhodol a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení dôkazov.

Odporkyňa v napadnutom rozhodnutí č. XXX XXX XXXX zo dňa 16.04.2012 zníženie sumy invalidného dôchodku odôvodnila iba tým, že navrhovateľkin pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť od 19.03.2012 je 60 %, že jej dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav a pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bol posúdený posudkovým lekárom a výsledok tohto posúdenia je uvedený v lekárskej správe zo dňa 19.03.2012. V závere odporkyňa uviedla, že posudok posudkového lekára je súčasťou odôvodnenia.

Bolo zákonnou povinnosťou odporkyne svoje rozhodnutie riadne zdôvodniť, keďže znížením sumy invalidného dôchodku vážnym spôsobom zasiahla do práv navrhovateľky. Odporkyňa mala uviesť, v čom spočívala zmena skutočností rozhodujúcich na nárok na výplatu dávky (§ 112 ods. 4 zákona o sociálnom poistení), tzn. v čom spočívalo zlepšenie zdravotného stavu navrhovateľky. Odporkyňa sa mala v odôvodnení zaoberať aj mierou poklesu schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť zo 80 % na 60 %. Keďže rozhodnutie odporkyne takéto dôvody neobsahuje, je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu odporkyne a s dôvodmi, uvedenými v odvolaní navrhovateľky proti rozsudku krajského súdu, dospel k záveru, že je potrebné rozsudok krajského súdu zmeniť a rozhodnutie odporkyne zrušiť.

Úlohou odporkyne v ďalšom konaní bude opätovne vo veci rozhodnúť a rozhodnutie riadne odôvodniť v zmysle § 47 ods. 3 Správneho poriadku.

Podľa § 250ja ods. 4 O. s. p. je správny orgán právnym názorom súdu viazaný.

Keďže Krajský súd v Nitre rozhodnutie odporkyne potvrdil, odvolací súd dospel k záveru o potrebe zmeny jeho rozhodnutia č. k. 19Sd/189/2012-23 zo dňa 14.08.2012 podľa § 220 O. s. p. v spojení s § 250ja ods. 3 posledná veta a § 250l ods. 2 O. s. p. tak, že rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 16.04.2012 pre nedostatok dôvodov zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odvolací súd účastníkom náhradu trov konania nepriznal podľa § 224 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 250k ods. 1 O. s. p. a § 250l ods. 2 O. s. p. a podľa § 151 ods. 1 a 2 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p., keďže úspešná navrhovateľka ich náhradu nežiadala a neúspešnej odporkyni právo na ich náhradu nevzniklo.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.